

Lausunto Boliden Kokkola Oy:n ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta / Rikkirikasteen hyötykäyttö

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.04.2024 § 55
289/11.00.03/2024

Valmistelija

Johtava ympäristötarkastaja Tuomas Hirvijoki

Hanke

Boliden Kokkola on jättänyt ympäristövaikutusten arviointiohjelman Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle koskien rikkirikasteen hyötykäyttöä. Boliden Kokkola suunnittelee sinkkitehtaan pohjoispuolella sijaitsevan jätealueen altaisiin loppusijoitetun rikkirikasteen hyötykäyttöä. Suunnitelman mukaan rikkirikaste (n. 400 000 tonnia / n. 540 000 m³) poistetaan altaista suodatusta, välivarastointia ja jatkokäsittelyä varten ja tämän jälkeen rikkirikastealtaat 8A ja 8B poistetaan ja tasataan yhteisjätteen läjitystä varten. Rikkirikasteen hyötykäyttöhankkeen myötä vapautuu tilaa nykyiselle jätealueelle. Jatkokäsittelyvaihtoehtoina ovat rikkirikasteen hyödyntäminen Boliden Kokkolan sinkkitehtaalla olemassa olevissa prosesseissa tai uuden pyrometallurgisen prosessin avulla. Vaihtoehtoisesti rikkirikaste voidaan toimittaa ulkopuoliselle toimijalle käsiteltäväksi tai loppusijoitettavaksi. Rikkirikasteen hyötykäyttö uuden pyrometallurgisen prosessin avulla edellyttää toista rikkihappotehdasta nykyisen rinnalle.

Hankevaihtoehdot

Hankkeessa on kolme arvioitavaa vaihtoehtoa: VE0, VE1a ja VE1b. Kaikissa vaihtoehdoissa jätealueen rikkirikastejäte poistetaan altaista 8A ja 8B.

0-vaihtoehdossa rikkirikaste syötetään olemassa olevan laitoksen kautta tai toimitetaan ulkopuoliselle toimijalle käytettäväksi tai loppusijoitettavaksi.

1a-vaihtoehdossa tehdasalueelle rakennetaan kolmas pasutto ja rikkirikaste syötetään sinkkirikasteen kanssa kolmen pasuton kautta. Syötettävän sinkkirikasteen määrä kasvaa 200 000 tonnia vuodessa ja sinkin tuotantokapasiteetti kasvaa kymmenellä prosentilla. Alueelle rakennetaan toinen rikkihappotehdas ja rikkihapon tuotantokapasiteetti kasvaa 350 000 tonnista 730 000 tonniin vuodessa.

1b-vaihtoehdossa tehdasalueelle rakennetaan 1-3 kappaletta rumpu-uuneja rikkirikasteen käsittelyä varten. Syötettävän sinkkirikasteen määrä ei kasva, eikä siten sinkin tuotantokapasiteetti kasva. Alueelle rakennetaan toinen rikkihappotehdas ja Boliden Kokkolan rikkihapon tuotantokapasiteetti kasvaa 350 000 tonnista 730 000 tonniin vuodessa.

Hankevaihtoehdot ja hankkeen sijainti ovat tarkemmin kuvattuna liitteenä A olevassa kuulutuksessa ja oheismateriaalissa A olevassa ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa. Ympäristövaikutusten arviointiohjelma löytyy myös oheisesta verkkolinkistä: [Verkkolinkki](#) Rikkirikastealtaiden sijainti on esitetty liitteessä B (YVA-ohjelman sivu 42.)

Liite A
Oheismateriaali A
Liite B

Kuulutus YVA-ohjelmasta
YVA-ohjelma
Rikkirikastealtaat sijainti

Hanketta koskeva avoin yleisötilaisuus järjestetään 9.4.2024 klo 18.00 alkaen Nuorisokeskus Villa Elban tiloissa.

Lausuntopyyntö

Yhteysviranomaisena toimiva Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus pyytää lausuntoa Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta (rakennus- ja ympäristölautakunta). Lausunto tulee antaa 19.4.2024 mennessä. Arviointiohjelmasta voi esittää myös mielipiteitä 19.4.2024 mennessä viitteellä EPOELY/758/2024 toimittamalla mielipiteet osoitteeseen kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Hankkeen vaikutukset

YVA-konsultti ja Boliden Kokkola ovat arvioineet hankkeen keskeisimmiksi vaikutuksiksi yhteisvaikutukset alueen muiden toimijoiden kanssa sekä vaikutukset merialueelle lisääntyvän rikkihappotehtaan lauhdevesien vuoksi. YVA-konsultti ja Boliden Kokkola ovat arvioineet myös SO₂- päästöt ja uuden toiminnan meluvaikutukset keskeisiksi ja esittäneet, että niistä laaditaan leviämismallinnukset YVA-selostukseen. YVA-konsultti ja Boliden Kokkola ovat esittäneet, että jäähdytysvesien vaikutuksia vesistön lämpötilan nousuun ja jääolosuhteisiin arvioidaan vesistömallitarkasteluun pohjautuen. Lauhdevesien kulkeutumista vesistössä arvioidaan 3D-mallin avulla. YVA-ohjelman mukaan tarkimman mallin koko on 16x14 kilometriä ja mallinnuksen tuloksena saadaan arvio lämpökuormituksen kulkeutumisesta ja sekoittumisesta eri virtaama- ja sääolosuhteissa.

Hankkeen jatko

Yhteysviranomaisena toimiva Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus antaa oman lausunnon YVA-ohjelmasta saatujen mielipiteiden ja lausuntojen jälkeen, jotka tulee huomioida YVA-selostuksessa. Sen jälkeen hanke etenee YVA-selostusvaiheeseen, josta pyydetään lausuntoa rakennus- ja ympäristölautakunnalta. Tämän jälkeen yhteysviranomaisena antaa asiasta perustellun päätelmän, jonka jälkeen hanke etenee ympäristölupaprosessiin, josta pyydetään myös lausuntoa rakennus- ja ympäristölautakunnalta.

Ehdotus rakennus- ja ympäristölautakunnan lausunnoksi

YVA-ohjelma on kattava ja YVA-ohjelmassa on kuvattu selkeästi asiat, jotka YVA-konsultti ja Boliden Kokkola aikovat esittää YVA-selostusvaiheessa. Kokkolan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto keskittyy asioihin, jotka YVA-selostuksessa tulee huomioida.

Päästöt (ilma ja vesi)

Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että YVA-selostuksessa esitettävissä SO₂- mallinnuksissa ja raportissa tulee vertailua tehdä myös Ykspihlajan SO₂- mittaustuloksiin. Täydennyksenä YVA-ohjelmaan: SO₂- keskipitoisuus vuoden 2023 osalta Ykspihlajan mittausasemalla oli 2,7 ng/m³ (nanogrammaa/normikuutiometri).

Vaihtoehtoja VE1a ja VE1b tulee vertailla uuden rikkihappotehtaan osalta siinä, kumpi ratkaisu tuottaa enemmän SO₂ -päästöjä (rumpu-uunit vai pasutto). Vertailua tulee tehdä nykytilanteeseen, jossa on 1 rikkihappotehdas.

Ilmaan johdettavien metallipäästöjen osalta tulee vertailla vaihtoehtoja keskenään ja esittää vaihtoehtojen osalta kuinka paljon metallipäästöt ilmaan kasvavat vuositasolla suhteessa nykyisiin Boliden Kokkola metalli-ilmapäästöihin vaihtoehtoisissa VE1a ja VE1b tai mahdollisessa yhdistelmässä. YVA-selostuksessa tulee tuoda selkeästi ilmi, kasvavatko metalli-ilmapäästöt samassa suhteessa sinkin tuotantokapasiteettiin tai syötettävän sinkkrikasteen määrään verrattuna vai kasvavatko metallipäästöt ilmaan voimakkaammin.

Vastaavalla tavalla tulee vertailla vaihtoehtojen VE1a ja VE1b sekä mahdollisen yhdistelmävaihtoehdon osalta mereen johdettavien jätevesien päästömääriä ja vaikutuksia nykytilanteeseen verrattuna.

Päästöjen osalta tulee esittää arvio siitä mahtuvatko, VE1a:n ja VE1b:n sekä mahdollisen vaihtoehtojen yhdistelmän ilmapäästöt ja jätevesipäästöt nykyisten päästörajojen sisään.

YVA-ohjelmassa on esitetty, että jätevesimäärä kasvaa mahdollisesti muutama kymmenen kuutiota tunnissa, mikä voi vaatia jätevesienkäsittelyyn lisäkapasiteettia. Tähän Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa yksiselitteisesti, että jätevesienkäsittelyä tulee tehostaa toiminnan laajentuessa ja jätevesienkäsittely vaatii lisäkapasiteettia.

Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että lähtökohtana tulee olla jätevesienkäsittelyn kehittäminen ja jätevesipäästöjen minimointi sekä ilmapäästöjen puhdistuksen tehostaminen ja päästöjen minimointi.

Jäähdytysvesistä merialueelle aiheutuvan lämpökuorman vaikutuksia tulee tarkastella mallinnuksen mallihilan perusteella eri etäisyyksiltä ja syvyyksiltä verrattuna purkupisteeseen.

Ilmasto

Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että YVA-ohjelmassa on kattavasti kuvattu kuinka eri hankevaihtoehtojen hiilijalanjälki tullaan arvioimaan YVA-selostuksessa. Laskennassa on tärkeää huomioida eri hankevaihtoehtojen koko elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasupäästöt. YVA-selostuksessa olisi tarpeen arvioida kuinka eri hankevaihtoehdot tulevat lisäämään tieliikenteen päästöjä alueella eri hankevaiheissa sekä arvioida erikseen eri hankevaihtoehtojen hiilijalanjäljet.

Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että kyseessä on tärkeä kiertotaloutta edistävä hanke ja kaikki vaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia tässä vaiheessa YVA-hanketta. Rikkipäästöjen poistaminen olemassa olemalta jätealueelta ja vaaralliseksi jätteeksi luokitellun rikkipäästöjen uudelleen käyttö vapauttaa tilapäisesti lisätilaa nykyiselle vaarallisen jätteen kaatopaikalle, jonka laajennusta koskeva erillinen ympäristölupamenettely on vireillä. Rikkipäästöjen hyötykäyttöhanke on hyvä edistysaskel ja on toivottavaa, että myös yhteisjätteelle tulevaisuudessa löytyisi jatkokäyttömahdollisuuksia.

Kokkolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että tarkempia kannanottoja annetaan YVA-selostusvaiheessa, kun mallinnukset ja niiden tulokset ovat esitetty.

Johtava ympäristötarkastaja

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää esittää edellä ehdotetun lausunnon YVA-ohjelmasta yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Päätös

Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen.